МОДЕЛЬ "ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ" ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ПРИРОДНИЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ В УМОВАХ ДЕФІЦИТУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

В. Ульянова, Л. Миронова

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
м. Одеса, Україна

Сучасна природнича освіта характеризується стрімким оновленням знань та надзвичайно високою термінологічною щільністю навчальних дисциплін. У той же час тенденція до скорочення аудиторних годин на користь самостійної роботи створює суперечність: обсяг обов'язкового до засвоєння понятійного апарату зростає, а час на його безпосереднє опрацювання з викладачем зменшується. Надзвичайно критично це відчувається у освіті природничих спеціальностей, для яких латинська мова виступає не лише навчальною дисципліною, а й фундаментальною основою професійної культури та засобом міжнародної термінологічної уніфікації [Ребуха, 2022]. У таких умовах традиційна лекційна форма стає малоефективною, що зумовлює пошук інноваційних моделей навчання, серед яких особливе місце посідає «перевернутий клас» (Flipped Classroom), який дозволяє радикально перерозподілити навчальний час.

Концепція «перевернутого класу» ґрунтується на інверсії традиційного освітнього процесу: первинне ознайомлення з теоретичним матеріалом відбувається поза аудиторією, а практичне застосування знань – під час аудиторних занять. Для природничих факультетів, де термінологія є фундаментом (латинські назви, номенклатура сполук, назви процесів), ця модель дозволяє змістити акцент із простого запам'ятовування на розуміння функціональних зв'язків. Такий підхід дозволяє перетворити аудиторію з місця трансляції інформації на майданчик для апробації знань, де терміни стають не об'єктом вивчення, а інструментом вирішення наукових задач.

Позааудиторна підготовка в межах цієї моделі вимагає від викладача створення якісного цифрового контенту. Замість опрацювання великих обсягів теоретичного матеріалу підручника, здобувачам пропонуються структуровані відеофрагменти, інтерактивні схеми та цифрові глосарії, розміщені в середовищі LMS Moodle [Кулєшов, 2018] або Google Classroom [Ульянова, 2023]. Особливу роль у засвоєнні природничої термінології відіграють мобільні застосунки на основі алгоритмів інтервальних повторень, такі як Quizlet [Ульянова, 2025, с. 377], Qlango [Миронова, 2025; Балалаєва, 2014] або Anki.

Використання цифрових флеш-карток із зображеннями біологічних структур чи хімічних формул дозволяє студенту багаторазово повертатися до складних назв у власному темпі, знімаючи психологічний бар'єр перед великим обсягом латини чи номенклатурних правил ще до початку заняття.

Аудиторний етап, звільнений від необхідності конспектування дефініцій, фокусується на когнітивних операціях вищого рівня. Викладач отримує можливість задіяти методи проблемного навчання та кейс-стаді, де вільне володіння термінологією є обов'язковою умовою виконання завдання. Це забезпечує перехід від короткотривалої пам'яти до операційного використання знань, що є критично важливим в умовах обмеженого часового ресурсу.

Оцінюючи результативність такої моделі, варто відзначити не лише кількісне зростання успішності, а й якісну зміну ставлення здобувачів до навчання. «Перевернутий клас» сприяє розвитку автономності здобувача, оскільки відповідальність за первинне опанування понятійного апарату лягає на нього самого. Водночас викладач позбувається ролі «транслятора словника» і стає ментором, який спрямовує аналітичну діяльність групи. Такий підхід дозволяє максимально щільно використовувати кожну хвилину навчального часу, перетворюючи дефіцит годин із перешкоди на стимул для інтенсифікації та цифровізації освітнього процесу.

Отже, інтеграція моделі «перевернутого класу» у професійну підготовку фахівців природничого профілю є стратегічно виправданим кроком. Вона дозволяє гармонізувати вимоги навчальних програм із реальними часовими можливостями, забезпечуючи високу якість термінологічної підготовки без надмірного когнітивного перевантаження здобувачів.

Список використаної літератури:

1. Балалаєва О. Ю. Аналітичний огляд електронних ресурсів для вивчення латинської мови. Інформаційні технології і засоби навчання. 2014. Т. 40, № 2. С. 74–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_40_2_9

2. Кулєшов С. О. Використання MOODLE у навчанні мови. *Науковий вісник МДПУ*. 2018. № 1 (20). С. 179–184.
3. Миронова Л. А., Ульянова В. О. Застосунок QLANGO як інноваційний інструмент цифрового навчання латинської мови. Виклики сучасної науки: міждисциплінарний погляд через призму іноземних мов : Зб. матеріалів XI Всеукр. науково-практ. інтернет-конф., м. Одеса, 17 листоп. 2025 р. Одеса, 2025. С. 116–118. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/foreignnat/zbirnyk-materialiv-khi-konferentsii-2025.pdf
4. Ребуха Л. З. (ред.). Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 143 с.
5. Ульянова В. О., Миронова Л. А. Стратегії модернізації викладання латинської мови на природничих факультетах. Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір : зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 жовт. 2025 р. [Електронне видання]. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2025. С. 376-379 https://iea.gov.ua/diyalnist/naukovo-analitichna-diyalnist/materiali-komunikatsijnih-zahodiv/2025-2/
6. Ульянова В. О., Миронова Л. А., Бондаренко О. К. Інструменти Google Workspace у навчальному процесі. *Забезпечення якості вищої освіти* : Зб. матеріалів V Всеукр. науково-метод. конф., м. Одеса, 13–14 квіт. 2023 р. С. 354–355. http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/20993/3/innovative_training_doctors_conditions_war.pdf